

Veus

L'accés obert a les publicacions del sector públic:
l'experiència de l'Ajuntament de Barcelona

L'accés obert a les publicacions del sector públic: l'experiència de l'Ajuntament de Barcelona

Marta RÀFALES CAELLES

Cap, Servei de Documentació i Accés al Coneixement, Ajuntament de Barcelona
mrafales@bcn.cat

Roser BATLLÓ COLOMINAS

Responsable Biblioteca Digital, Servei de Documentació i Accés al Coneixement, Ajuntament de Barcelona
rbatllo@bcn.cat

Noelia HERMOSILLA PINTO

Responsable material audiovisual, Servei de Documentació i Accés al Coneixement, Ajuntament de Barcelona
nhermosilla@bcn.cat

Sara PLAZA MATEO

Responsable material fotogràfic, Servei de Documentació i Accés al Coneixement, Ajuntament de Barcelona
splaza@bcn.cat

Article rebut el setembre de 2017; revisat l'octubre de 2017.

Resum: S'expliquen les diverses fases del projecte de posar en marxa un repositori institucional d'accés obert per a l'Ajuntament de Barcelona, així com una política d'accés obert a les publicacions oficials d'aquest ajuntament amb llicències Creative Commons. També es descriuen les principals tasques que s'han tingut en compte i l'impacte en l'àmbit organitzatiu de la corporació municipal.

Atesa la quantitat i complexitat de la documentació municipal, el repositori està organitzat en comunitats i col·leccions, amb diversitat de criteris.

Les metadades Dublin Core que s'han utilitzat per a la descripció, juntament amb qualificadors o metadades pròpies creades per a aquest efecte, incideixen en la descripció acurada de les especificitats dels documents d'una administració local.

Les comunitats de fotografia i vídeo representen dos casos especials pel que fa al tractament documental i la gestió dels drets.

Finalment es conclou amb els assumptes pendents d'abordar.

Paraules clau: accés obert, BCNROC, repositoris institucionals, Ajuntament de Barcelona, publicacions oficials, reutilització.

Acceso abierto a las publicaciones del sector público: la experiencia del Ayuntamiento de Barcelona

Resumen: Se explican las diferentes fases del proyecto de puesta en marcha de un repositorio institucional de acceso abierto para el Ayuntamiento de Barcelona, así como una política de acceso abierto a las publicaciones oficiales de este Ayuntamiento con licencias Creative Commons. Además, se describen los principales trabajos que se han tenido en cuenta y el impacto a nivel organizativo de la corporación municipal.

Dada la cantidad y complejidad de la documentación municipal, el repositorio está organizado en comunidades y colecciones, con diversidad de criterios.

Los metadatos Dublin Core utilizados para la descripción, junto con calificadores o metadatos propios creados para este fin, inciden en describir con detalle las especificidades de los documentos de una administración local.

Las comunidades de fotografía y video representan dos casos especiales en cuanto al tratamiento documental y la gestión de derechos.

Finalmente se concluye con los asuntos pendientes de abordar.

Palabras clave: acceso abierto, BCNROC, repositorios institucionales, Ayuntamiento de Barcelona, publicaciones oficiales, reutilización.

Open access to public sector publications: the experience of the Barcelona City Council

Abstract: The article explains the different phases involved in starting up an open access institutional repository by the Barcelona City Council, as well as an open access policy to the Council's official publications using Creative Commons licences. It also describes the main tasks involved and the impact on the City Council in organisational terms.

In view of the quantity and complexity of the city council's documentation, the repository is structured by communities and collections, based on different criteria.

The Dublin Core metadata used for the purpose of description, together with specific or in-house qualifiers or metadata created to this end, bring an influence to bear on the accurate description of the specificities of a local administration's documentation.

Photography and video communities constitute two special cases in terms of the processing of documentation and copyright management.

The article closes with a conclusion on outstanding questions.

Keywords: open access, BCNROC, institutional repositories, Barcelona City Council, official publications, reutilization.

1. Un bé comú que cal compartir

En una ciutat on viuen més d'1.600.000 persones¹ i n'hi treballen 811.578, no és estrany que l'Ajuntament publiqui cada any més de tres mil documents² digitals. Uns documents que no només expliquen què fa el govern de la ciutat, quines polítiques futures es planteja o com es desenvolupen les actuacions en els districtes i en els barris, sinó que també ens informen dels ajuts i les subvencions que es poden demanar, què hem de saber per gestionar els nostres residus domèstics, com podem fer horts a casa, ens donen consells d'estalvi energètic, ens perme-

ten saber els pressupostos del nostre barri, la quantitat d'aigua de pluja que ha caigut a la ciutat diàriament, quin destí tenen els nostres impostos, com podem gaudir de l'espai públic, com podem evitar factors de risc o com funciona la xarxa d'inclusió social.

En un moment o altre de la vida aquesta informació pot ser d'interès per a tota la ciutadania. És indiscutible que aquests continguts són una font de riquesa per a qui hi accedeix. En saber-los podem ser proactius, escollir conscientment i prendre les decisions que ens semblin més adequades. L'impacte social d'aquestes publicacions és molt fort perquè són un motor que crea coneixement per a qui hi arriba i, per tant, podem dir que poden contribuir a transformar les societats donant igualtat d'oportunitats a tothom. Entenem, doncs, que cal compartir aquest coneixement i tenir-lo disponible per a tothom, sense cap tipus d'exclusió. Tal com diu l'IFLA,³ «l'accés a la informació és un dret humà fonamental que pot trencar el cicle de pobresa i ser la base del desenvolupament humà sostenible».

És amb aquesta visió de bé comú, de dimensió social de la informació que genera una administració pública, que el Servei de Documentació i Accés al Coneixement de l'Ajuntament de Barcelona (SEDAC) treballa per impulsar professionalment i institucionalment l'accés lliure i gratuït al coneixement municipal publicat, tot aprofitant les facilitats que ens dona el món digital per a compartir amb tothom el que abans només era a l'abast de pocs.

El moviment d'accés obert (*open access*) té un paper transcendental perquè els seus conceptes centrals són la igualtat d'accés, l'eliminació de barreres per accedir als continguts, l'eliminació de la necessitat de pagar per continguts que són públics, la interoperabilitat dels sistemes,

1. Barcelona. Ajuntament, *Anuari estadístic de la ciutat de Barcelona 2016* [en línia], Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2016, <<http://hdl.handle.net/11703/98284>> [Consulta: 16/03/2017].
2. Barcelona. Ajuntament, *BCNROC* [en línia]: *Repositori Obert de Coneixement de l'Ajuntament de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2015, <<https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/>> [Consulta: 16/3/2017].
3. Federació Internacional d'Associacions i Institucions Bibliotecàries, *IFLA Statement on Libraries and Development (August 2013)* [en línia], <<https://www.ifla.org/publications/ifla-statement-on-libraries-and-development>> [Consulta: 04/08/2017].

etc., i encaixen perfectament amb els objectius de descobrir, compartir i socialitzar el coneixement municipal. Per això, l'adopció d'una política institucional d'accés obert,⁴ emmirallant-nos amb el que han fet el Banc Mundial⁵ i la Unesco,⁶ entre altres organismes internacionals, ens ha permès obrir al món la informació institucional, però també l'acadèmica i l'administrativa, que ha estat finançada amb pressupost municipal procedent dels impostos.

L'accés obert ha facilitat que l'Ajuntament de Barcelona, de manera voluntària, cedeixi a tercers els seus drets d'autor i que puguem impulsar la reutilització dels continguts d'autoria municipal tot respectant la legalitat, cosa que sempre ens limita. També ha estat un benefici per a la mateixa institució municipal perquè ens ha permès ser més eficients. Els departaments accedeixen a la documentació pròpia i a la de la resta de la corporació municipal amb garanties dels drets d'ús i usant un mètode de cerca àgil i ràpid.

Gràcies a la implantació d'una idea tan arrelada a la professió com és l'*open access*, el 2015 s'ha iniciat, a l'Ajuntament de Barcelona, un nou camí d'obertura i accés a la informació, reconeixent el dret a la informació municipal pública com a dret ciutadà bàsic que va més enllà del dret d'accés i de les lleis de transparència. És la nova política de l'accés per defecte.

2. La complexitat de la informació que es produeix en l'administració municipal

Comunitats

Llista de totes les comunitats. Clica sobre un nom per veure'n les seves funcions

 Acords i Actes dels Òrgans de Govern	 Actes de referència jurídica	 Ajuts, subvencions i premis	 Bases per a l'ús de l'espai públic i dels terrenys municipals	 Cartes de serveis i polítiques de qualitat	 Circulars
 Comptes tributaris i documents afins	 Declaracions institucionals	 Decrets	 Dictàmens	 Directrius	 Documents de l'Indicador d'Actuacions
 Documents del Registre d'actes i informació	 Documents tècnics	 Resolucions i notes de premsa	 Expedients	 Estatuts	 Fitxers informatitzats de dades personals
 Imatges	 Informes	 Instruccions	 Memòries	 Mesures de govern	 Ordenances locals i pressupostos públics
 Ordenances municipals	 Plans	 Plans de (Seguretat i Instruccions de contractació)	 Pressupostos i comptes	 Protocols	 Publicacions
 Publicacions externes	 Reglaments	 Revistes	 Subvencions i llicències	 Vídeos	

Podem imaginar-nos que en una administració gran com és la de Barcelona, que té més de 12.000 treballadors públics,⁷ es publica informació molt diversa perquè hi ha molts tipus de competències, finalitats i col·lectius diversos als quals cal arribar. Aquests objectius comporten la producció de molts tipus de documents, majoritàriament, en formats digitals: documents programàtics, tècnics, normatius, però també de referència, d'anàlisi, d'estudi i acadèmics.

- Barcelona. Ajuntament, *Decret d'Alcaldia de 23 de març de 2015, Aprovar la circular relativa a les pautes d'actuació en relació amb el funcionament del repositori obert de la documentació de l'Ajuntament de Barcelona (BCNROC), segons document annex*, Disponible a: *Gasetta Municipal de Barcelona*, núm. 11 (10/04/2015).
- Banc Mundial, *World Bank open access policy for formal publications* [en línia]: *administrative manual statement*. Washington, DC: World Bank, 2012. <<http://documents.worldbank.org/curated/en/992881468337274796/World-Bank-Open-Access-Policy-for-Formal-Publications>> [Consulta: 04/08/2017].
- Unesco, *Open Access policy concerning UNESCO publications* [en línia]. (Paris: Unesco, 2013). <<http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002208/220872E.pdf>> [Consulta: 04/08/2017].
- Barcelona. Ajuntament, *Anuari... op. cit.*

Tots són documents informatius d'interès general i, siguin quins siguin els continguts, els tractem com una peça essencial de la col·lecció que ha de ser oberta a la societat i que, a més, ha d'estar disponible per al treball corporatiu. Hem de ser conscients que el SEDAC treballa amb documents públics i oficials,⁸ que són el reflex dels diferents mandats municipals i de les actuacions que aquests han fet a la ciutat al llarg dels anys. Són documents clau per a poder reconstruir la història dels diferents governs de la ciutat, són part de la memòria institucional, però, com hem vist, també són d'importància cabdal per a fomentar l'apoderament ciutadà. Estem d'acord amb Colmenares⁹ quan reconeix que «són un instrument important [...] perquè es converteixen en guies i evidències de la formulació, l'execució i l'avaluació de polítiques, plans, programes i projectes governamentals, a més de ser el principal suport de la legislació que regula la vida quotidiana i col·lectiva de les societats».

L'Ajuntament, doncs, genera molts documents textuais que penja a diferents canals de comunicació en funció del contingut. Per exemple, les actes del Consell Plenari es penjen a la seu electrònica per tal de garantir-ne la seguretat jurídica i, en canvi, la documentació programàtica es visualitza, entre altres canals, a les xarxes digitals per fer arribar aquest coneixement de manera àgil i ràpida a la societat. La institució municipal també publica molts continguts en format audiovisual que es penjen a Youtube i Vimeo.

Aquesta diversitat de continguts, de formats i mitjans de comunicació ha requerit, dels bibliotecaris, un coneixement aprofundit de l'Administració i de les tecnologies amb les quals es treballa. Saber què es publica, quan, si es fa de manera puntual o periòdica, com i per què es publica —ja que sovint es fan publicacions per imperatiu

El punt de partida ha estat analitzar quins són els documents que han de publicar-se en accés obert. Per això, va caldre, primer, establir un criteri clar de què enteníem per document publicat en un entorn electrònic administratiu, i quin era el matís que el distingia d'un document no publicat.

legal— i, sobretot, qui ho publica ha estat molt necessari per a entendre el cicle de la producció i poder ser a l'inici del procés, acompanyant els departaments municipals a acomplir la política d'accés obert establerta per mandat de l'alcalde o alcaldessa.¹⁰

El punt de partida ha estat analitzar quins són els documents que han de publicar-se en accés obert. Per això, va caldre, primer, establir un criteri clar de què enteníem per document publicat en un entorn electrònic administratiu, i quin era el matís que el distingia d'un document no publicat. En aquest sentit, es va decidir, i així consta en la política de desenvolupament de la col·lecció,¹¹ que qualsevol font d'informació de l'Ajuntament de Barcelona que s'hagi difós al públic per qualsevol forma o mitjà com, per exemple, una xarxa de comunicació com ara internet, és considerada una font publicada.

També vam haver de definir quins documents se sotmetrien a aquesta política. S'hi inclou qualsevol material documental, peça o font d'informació produït pel grup municipal o encarregat a tercers, finançat amb pressupost municipal i amb independència de la seva font de comunicació, format, forma de producció o mitjà d'enregistrament, que tingui un valor informatiu, intel·lectual, artístic

8. Vegeu la definició de «publicació oficial» a: Barcelona. Ajuntament, «Política de la col·lecció [en línia]: Servei de Documentació i Accés al Coneixement», (Barcelona: Ajuntament de Barcelona, nov. 2016), <<http://hdl.handle.net/11703/98918>> [Consulta: 04/08/2017].

9. Wilson E. Colmenares, «Las publicaciones oficiales de la Administración pública de Bogotá, Colombia» [en línia], En: Egbert John Sánchez Vanderkast (coord.), *La información gubernamental y el acceso a la información pública*, México, DF: Universidad Nacional Autónoma de México, 2015, <http://www.conector.co/blog/wp-content/uploads/2015/05/Capitulo-Publicaciones_Oficiales_Bogota-IBI-UNAM-2015.pdf> [Consulta: 04/08/2017].

10. Barcelona. Ajuntament, *Decret d'Alcaldia... op. cit.*

11. Barcelona. Ajuntament, «Política...» *op. cit.*

i educatiu; i que pugui ser identificat i tractat com una unitat i estar disponible en múltiples còpies o localitzacions. També ha d'haver estat aprovat per a ser objecte de difusió i pot ser d'autoria individual o col·lectiva. Van quedar, lògicament, exclosos els documents sobre els quals el dret d'accés pugui limitar-se d'acord amb els supòsits previstos a les lleis: els que afecten la defensa, seguretat, secret estadístic i confidencialitat, els documents que per a accedir-hi es requereixi ser titular d'un dret o interès legítim, els documents en poder de l'Ajuntament de Barcelona per a finalitats alienes a les funcions de servei públic que tingui atribuïdes, així com aquells sobre els quals hi hagi drets de propietat intel·lectual o industrial de tercers.

Les diferents casuístiques documentals que es van trobar suposen tot un repte d'organització i de tractament documental per a aconseguir que tothom pugui accedir als documents per defecte i se'n permeti la reutilització sense restriccions.

Així, va resultar que hi havia més de 95 col·leccions documentals de publicacions digitals o digitalitzades que vam haver de definir formalment per facilitar el coneixement ciutadà i per assignar-los-hi una llicència oberta Creative Commons concreta que podia anar des de la *CC0* fins a la *CC-BY-NC-ND*.

3. Una peça en la transformació digital

Amb el suport de les direccions respectives, les bibliote-càries del SEDAC vam engegar durant els anys 2013 i 2014 diferents grups d'anàlisi de la producció editorial (formal i no formal), treballant de costat i, de manera transversal, amb altres tècnics municipals que tenien l'expertesa dels continguts en cada una de les seves àrees. Tots compar-

tem un mateix objectiu: garantir la difusió, però sense perdre de vista altres necessitats de la mateixa Administració com ara complir les lleis de transparència, la llei de reutilització, les implicacions amb el futur sistema de gestió documental corporatiu o la finalitat de millorar les funcions bibliotecàries. En aquest sentit, com a biblioteca governamental, el SEDAC ha de donar suport documental a la presa de decisions corporatives i la creació del repositori havia de ser un pas endavant per a millorar l'eficiència departamental, escurçant el temps de cerca i donant més garanties de fiabilitat en disposar d'evidències documentals sòlides per a dissenyar polítiques, elaborar normes i fer les accions administratives pròpies.

A més, vàrem demanar l'assessorament de l'Oficina del Coneixement de la UB per a l'ús de les llicències Creative Commons. La unió de diferents coneixements dels drets de propietat intel·lectual, metadades i tractament documental, llicències d'ús, obligacions jurídiques i administratives, requisits tecnològics i, partint d'una visió molt àmplia del dret a la informació dels ciutadans, va permetre a l'equip analitzar els productes documentals de divulgació que feia l'Ajuntament, els formats i mitjans de difusió i els fluxos des de l'inici fins a la publicació. Gràcies a aquesta experiència molt enriquidora per totes les parts —no oblidem que de vegades el dia a dia ens fa experts en les nostres matèries però tenim un profund desconeixement de què fa la resta—, es va redactar una proposta de política de difusió en obert de les publicacions oficials de l'Ajuntament de Barcelona que el 2015, ajudats per la pressió que feien les lleis de transparència¹² va acceptar-se en l'àmbit polític i gerencial.¹³

En redactar aquest article, sense voler ser agosarades i essent conscients dels nostres límits i de les qüestions encara pendents d'abordar, aquesta nova organització de la producció documental que porta tot just un any i mig

12. A Espanya: *Ley 19/2013, de 9 de diciembre de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno*. Disponible a: *Boletín Oficial del Estado*, n.º. 295 (10/12/2013).

A Catalunya: *Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern*. Disponible a: *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 6780 (31/12/2014).

13. Barcelona. Ajuntament, *Decret d'Alcaldia... op. cit.*

de vida, està implicant un gran canvi en la manera de treballar dels autors i editors de documents de l'Ajuntament de Barcelona. És una transformació de processos de tots els ens municipals amb els quals treballem. Ara ja no són només autors, també s'han transformat, amb l'ajuda d'una eina senzilla, en consumidors autònoms de documentació, cosa que ha fet possible millorar els processos de presa de decisions des del punt de vista de l'accés a la informació.

Ha calgut formar, i informar, més de 150 responsables de redacció, tractament i difusió de continguts. Però no només els hem donat pautes d'actuació per a l'elaboració de documents i autopublicació, sinó que —més important encara— els hem «evangelitzat» —si ens permeteu dir-ho— sobre la importància del moviment d'accés obert i l'impacte social que pot tenir per a la nostra institució. Els expliquem la importància de les Creative Commons, que molts no coneixien, per a obrir la informació al món sense barreres legals i els ajudem, en el seu dia a dia, a identificar quines són les llicències més adients per a adoptar en funció dels tipus de continguts. Fins i tot, els ajudem a incrustar-les quan cal. Se'ls dona suport continu per a garantir una correcta gestió del canvi i s'intenten solucionar els problemes que no s'havien previst.

També s'han revisat altres processos corporatius com ara les maneres de contractar els encàrrecs de documents a l'exterior i s'han redactat clàusules jurídiques de cessió de drets d'explotació per a garantir que el pressupost dedicat a la creació d'un estudi, un informe o una publicació arribi a la ciutadania en forma de document d'accés lliure i gratuït.

4. La plataforma

No podíem engegar una política d'accés lliure sense disposar d'una plataforma OAI-PMH amb programari lliure que, un cop més, va dissenyar-se amb l'expertesa de molta gent.

Calia que ens permetés complir amb els requisits documentals: migrar els documents nadius digitals o digitalitzables que ja tenia recollits el SEDAC en un repositori obsolet (12.000 documents textuais) i els milers de fotografies que teníem en una base de dades a la intranet, però també va ser necessari adequar-la als requisits tecnològics corporatius, als administratius i als de comunicació. Vam escollir Dspace versió 5.0 per la capacitat de descoberta de la informació, per la interoperabilitat amb altres sistemes d'informació municipals, per l'alta implantació mundial i per les funcionalitats de preservació digital que donava.

Aquesta eina havia de permetre als departaments autopublicar-se els documents dels quals l'Ajuntament en té l'autoria o els drets d'explotació però, a més, volíem que es pogués integrar fàcilment amb el gestor de continguts institucional, Drupal, i amb el gestor de notícies Wordpress, la qual cosa ajudaria a millorar l'eficiència de l'administració municipal a configurar-se com a instrument únic al qual han d'apuntar totes les webs institucionals de l'Ajuntament que volen mostrar publicacions a la ciutadania o en tenen l'obligació.¹⁴ També havia de facilitar la difusió de les publicacions municipals a les xarxes socials.

Vam treballar amb Dspace perquè acomplís el nivell AAA d'accessibilitat del W3 Consortium i per tal que el disseny fos més agradable, usable i comprensible. Des l'inici de la producció, la interfície ha tingut diferents versions que milloren diversos aspectes del sistema. Així, en la darrera versió, s'hi ha afegit, a la plana inicial, una secció per a donar a conèixer els darrers documents publicats, que anomenem *Documents recents* i s'hi ha incrustat un espai per a destacar algunes fotografies amb l'objectiu de mostrar les que responguin a un fet determinat o esdeveniment puntual, a més d'ensenyar les imatges entrades al sistema més recents. Actualment, s'està treballant en una funcionalitat nova que faci la cerca més intuïtiva per a l'usuari final.

14. Portal de Transparència, web general i webs sectorials: <<http://ajuntament.barcelona.cat/transparencia/ca>>.

D'altra banda, davant la necessitat de migrar massivament documents procedents d'altres sistemes, va ser necessari el desenvolupament d'una eina web de migració que permetés, prèvia pujada dels fitxers mitjançant protocol SFTP, la publicació de documents al repositori a través d'un full de càlcul en què s'informa de les metadades. Aquest mètode és especialment útil per publicar grans volums d'informació d'un sol cop.

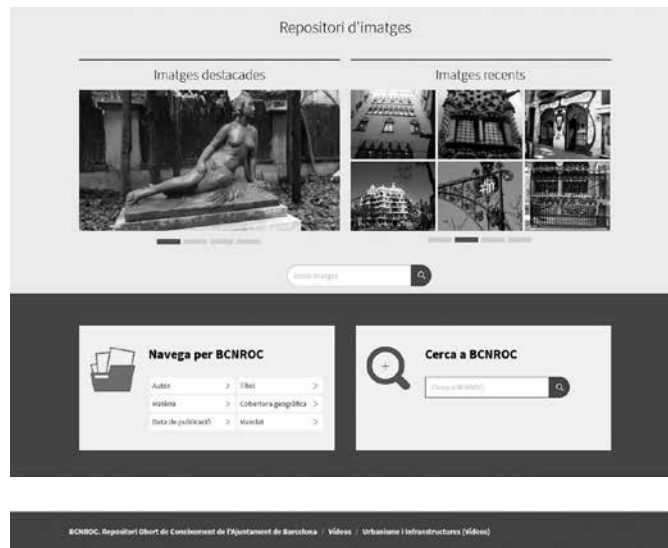
5. La creació de la marca: el BCNROC

En aquesta fase, calia buscar un nom consensuat per aquest repositori. Volíem un nom que impactés, però que fos curt i senzill. Amb més o menys encert —totes les opinions són vàlides—, finalment, vam triar *Barcelona Repositori Obert de Coneixement* (BCNROC) perquè és un nom alegre i musical que identifica les línies bàsiques del projecte: la ciutat, el repositori institucional, el moviment d'accés obert i el dipòsit de coneixement explícit corporatiu distribuït en forma de document.

Vam pensar que el nom arrelaria fàcilment en la memòria corporativa i ha estat així. El novembre del 2016 vam registrar la marca a l'OEPI¹⁵ i actualment hem començat a fer-ne la promoció, tant per a la ciutadania com per als òrgans municipals.

6. Metadades i col·leccions

Per estructurar el repositori vam partir de la base que les comunitats i les col·leccions havien de servir primordialment per a organitzar els documents, és a dir, que l'objectiu principal era ubicar-los en un lloc definit del repositori. També creiem que, encara que navegar per les col·leccions pot ser una bona manera d'anar descobrint documents, en tot cas no és (o no hauria de ser) l'eina principal per a cercar la informació. D'altra banda, érem conscients que havíem d'ordenar una documentació, la de l'Administració local de Barcelona, certament comple-

Moltes vegades aquest identificador per citar o enllaçar aquest ítem: <http://hdl.handle.net/11361/16711>

Títol: Barcelona - Jocs Olímpics [pet promoció]

Autor: COOR'92

Data de publicació: 1992

Màscara: Jocs Olímpics
Urbanisme
Rehabilitació urbana

Cobertura geogràfica: Barcelona

Publicat per: COOR'92

Extensió: 9 min. 13 s.

Resum: Spot promocional de Barcelona com a seu dels Jocs Olímpics de 1992. - Plans: (PF) Projectes de futur rehabilitació urbanística total per a la reconstrucció de les instal·lacions esportives necessàries per als Jocs Olímpics. (PF) Imatges de la inauguració dels Jocs Olímpics a l'Estadi de Montjuïc i d'alguns moments de competicions. (PF) Imatges de la bona olímpica

Condicions d'ús: Tots els drets reservats

Es format: Reproducció digital del document en suport original

De:

Tà format: També disponible en DVD

xa i que havia de ser comprensible, no només per a un públic especialitzat, com és el de l'Ajuntament, sinó també per als ciutadans, un públic general.

Tenint en compte aquestes premisses, va ser necessari organitzar la informació seguint diferents criteris. Malgrat que ens hauria agradat seguir un sol criteri, hem hagut de tenir en compte la varietat de producció documental

15. Resolució de concessió de Marca Nacional, denominació: BCNROC (Expedient núm. 3617930/1, de 29 nov. 2016, de l'Oficina Espanyola de Patents i Marques).

i, alhora, ser sensibles amb les necessitats dels departaments municipals i amb les exigències de classificació de la informació pública marcades per la llei de transparència. Per tant, la nostra actitud ha estat fixar unes pautes clares per a cada col·lecció, però sabent que hem de ser flexibles i estar oberts als canvis en les comunitats i les col·leccions, i que aquestes, en el futur, poden tenir altres característiques, segons les necessitats i les exigències que ens trobem.

La majoria de documents s'ubiquen seguint el criteri de tipologia documental: les cartes de serveis, les circulars, les declaracions institucionals i els informes, entre d'altres, en són alguns exemples. L'organització per tipus de document és molt útil per al Portal de Transparència, que pot recuperar tots els documents que està obligat a difondre per llei, enllaçant directament amb la col·lecció pertinent a BCNROC. Els ciutadans poden comprendre fàcilment algunes d'aquestes tipologies (per exemple, les memòries, els pressupostos i les revistes). D'altres, però, no són tan entenedores per qui no està avesat al llenguatge administratiu. Això ens ha obligat a incloure una definició per cada comunitat/col·lecció i, així, l'usuari pot entendre més fàcilment què hi trobarà. La definició l'hem tret generalment dels diccionaris, però en alguns casos, per definir-ne el tipus, hem necessitat la col·laboració de juristes o del departament que elabora els documents.

Altres col·leccions s'organitzen tenint en compte altres casuístiques. Així, hem creat comunitats que a DSpace haurien d'haver estat col·leccions, però hem considerat que tenien prou rellevància o autonomia per tractar-les per separat. És el cas, per exemple, de les revistes i també de les enquestes, que tot i que són publicacions en sèrie i podrien haver estat dins la comunitat de revistes, s'ha considerat que tenen prou interès per a visualitzar-les a primera línia per tractar-les de manera independent.

En el cas de les imatges (fixes i en moviment), no hem prioritzat el tipus de document sinó el format digital i, volgutament, s'han organitzat a part.

Quan vam iniciar el projecte, partíem d'una col·lecció de quasi 40.000 fotografies, nadiues digitals o digitalitzades i, vam creure necessari disposar d'un carrusel de visualització situat a la pàgina inicial del BCNROC per donar més vistositat a aquest important fons d'imatges. Hi ha col·leccions sobre planejament urbà, patrimoni arquitectònic, art públic o art funerari, però també fotografies de plànols, dibuixos tècnics de mobiliari urbà i fotomuntatges.

La comunitat de vídeos, en canvi, està formada principalment i, de moment, per documents audiovisuals digitalitzats procedents d'originals analògics, en Beta, VHS i U-matic, i s'organitza en col·leccions temàtiques.

Les imatges en moviment han requerit, d'una banda, la conversió a un altre format des del format digitalitzat preexistent i una configuració específica en el repositori per tal que un visor en facilités la visualització dins la mateixa interfície, al costat de les metadades. Així mateix, ha estat necessari modificar alguns paràmetres per millorar la reproducció en temps real i evitar les demores de descàrrega del document.

Actualment, s'està treballant en els criteris de selecció i la planificació d'entrada dels vídeos nadius digitals de producció municipal amb els diversos departaments productors. El volum d'aquest tipus de material és molt important i afectarà, directament, la capacitat d'emmagatzematge del BCNROC i d'anàlisi i tractament documental.

D'altra banda, algunes col·leccions han seguit el criteri de la procedència del document. Responen a aquesta pauta els documents de l'alcalde o alcaldessa, els documents del Registre d'estudis i informes, i les publicacions externes.

Dins de les col·leccions, també hem creat plantilles específiques d'entrada amb metadades exclusives, algunes de les quals són valors per defecte que estalvien el temps d'autopublicació. També, s'han redactat les guies d'entrada de documents per a cada col·lecció en dues

Les metadades que es fan servir són les Dublin Core, tant els quinze elements bàsics, com els qualificadors; val a dir que se n'han hagut de crear de propis per poder descriure acuradament les especificitats dels documents municipals.

versions: una de simplificada per a l'autor/editor,¹⁶ que és qui publica els seus documents, i una de completa per al personal del SEDAC.

És important assenyalar que en el procediment d'auto-publicació s'ha donat la màxima prioritat a la visualització immediata dels documents a internet. Per minimitzar el temps de dedicació dels departaments a aquesta tasca, s'han limitat a tres les metadades descriptives obligatòries (autor, títol i data d'aprovació). Un cop els autors han entrat el document i les metadades bàsiques, el document ja és visible. El personal del SEDAC completa posteriorment les metadades de cada document entrat, seguint les pautes completes. Els administradors disposen d'una plantilla amb 70 metadades,¹⁷ algunes associades a vocabularis controlats o tesaurus.

Les metadades que es fan servir són les Dublin Core, tant els quinze elements bàsics, com els qualificadors; val a dir que s'han hagut de crear de propis per poder descriure acuradament les especificitats dels documents municipals. Us en destaquem algunes:

– Mandat (dc.identifier.mandat): permet la cerca de documents produïts en un mandat de govern. Aquesta metadada la porten tots els documents que són resultat de la programació política.

- Pla o programa municipal (dc.subject.programme): permet trobar tots els documents que tracten d'un programa o pla estratègic municipal específic. Així, aquesta metadada ens ajuda a trobar el programa municipal que ens interessa i també dossiers de premsa, dictàmens, etc. sobre el programa en qüestió.
- Categoria temàtica (dc.subject.category): es fa servir una llista controlada de matèries extreta de la taxonomia de Datos.gob,¹⁸ pensades per a facilitar la reutilització de dades entre administracions. Són grans categories: cultura, medi ambient, sector públic, entre d'altres, que ens han de facilitar la integració amb altres sistemes d'informació.
- Afectació passiva (dc.description.legislationchangedby): permet descriure totes les normatives posteriors que han afectat la norma que estem descrivint.
- Afectació activa (dc.description.legislationchanges): permet descriure totes les normatives anteriors que han estat afectades per la norma que estem descrivint.
- Vigència (dc.coverage.vigència): permet fer el filtre de quins documents són vigents i quins no.
- Topogràfic (dc.identifier.imagurb): metadada exclusiva per a les imatges fixes. En algunes col·leccions feia la funció d'enllaç per a la publicació de fotografies en altres aplicacions municipals especialitzades (per exemple, al Catàleg d'Art Públic o al Catàleg de Patrimoni Arquitectònic).
- Resum: metadada molt útil en les comunitats d'imatges i vídeos. Hi ha una breu descripció del contingut i en el cas dels vídeos el detall del tipus de plans (primer pla, vista aèria, etc.).

16. Les guies estan visibles a l'entorn de BCNROC: Barcelona. Ajuntament, *BCNROC... op. cit.*

17. <<http://estatic.bcn.cat/BibliotecaGeneral/Continguts/Documents/Fitxers/BCNROC/Quadre-Metadades-Totes.pdf>>

18. Espanya. Secretaría de Estado para la Función Pública; Secretaría de Estado de Telecomunicaciones y para la Sociedad de la Información, «Taxonomía del catálogo datos.gob.es [en línia]: documento de trabajo», (Madrid: Ministerio de Industria Turismo y Comercio; Ministerio de Política Territorial y Administración Pública, 2015), <<http://studylib.es/doc/424772/taxonom%C3%ADa-del-cat%C3%A1logo-datos.gob.es-en-colaboraci%C3%B3n-con>> [Consulta: 04/08/2017].

7. La reutilització de la documentació municipal i la gestió dels drets de propietat intel·lectual

Utilitza aquest identificador per citar o enllaçar aquest ítem: <http://hdl.handle.net/11703/91603>

Títol:	Ordinança reguladora de l'administració electrònica [2009]
Altres títols:	Text vigent de l'Ordinança reguladora de l'administració electrònica
Autor:	Ajuntament de Barcelona
Data d'aprovació/creació:	30-gen-2009
Data de publicació:	28-mar-2009
Matèria:	Administració electrònica
Cobertura geogràfica:	Barcelona
Citació:	Butlletí Oficial de la Província de Barcelona, núm. 73 (26-03-2009), p. 28-40
Extensió:	10 p.
Notes:	Aprovada pel Pleinari del Consell Municipal de 30-01-2009 Publicada anteriorment amb errades al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona, núm. 54 (04-03-2009), p. 15-24
Afectació activa:	Substitueix a l'Ordinança reguladora de l'administració electrònica [2009] (http://hdl.handle.net/11703/91603)
Inici vigència:	27-mar-2009
Condicions d'ús:	Domini públic
Més informació dels drets d'ús:	http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/deed.ca
Substitueix/Omnibus:	http://hdl.handle.net/11703/91603
Apareix a les col·leccions:	Ordenances Vigents

Anvisa per aquest ítem:

Anys	Descripció	Mida	Format	Filtre	Versió automàtica
18613.pdf		175,28 kB	Adobe PDF		☐ Veure Ombra ☐ PDF

Com que l'Ajuntament de Barcelona, a més del foment de la transparència, havia de complir amb el requisit legal de la llei de reutilització de la informació del sector públic¹⁹ que té l'objectiu d'afavorir la creació d'obres i productes derivats de tercers, des de l'inici es va tenir en compte la necessitat de reutilitzar els documents dels quals la Corporació municipal en tenia l'autoria.

Seguint el consell de la Unió Europea²⁰ sobre la idoneïtat d'utilitzar les llicències obertes Creative Commons (CC) sense haver de desenvolupar altres llicències específiques per reutilitzar conjunts d'informació, es van analitzar tots els tipus de documents que teníem a l'abast, tot i

que després n'han aparegut d'altres, i vam decidir assignar, de manera genèrica i en funció de la tipologia documental, una o diverses llicències CC per facilitar la difusió legal a internet, amb les mínimes barreres possibles, d'aquells documents dels quals érem autors. També vam tenir en compte els documents que contenien dades de caràcter personal, com ara sentències judicials, per tal de poder oferir-les sense infringir la normativa de protecció de dades de caràcter personal.

Actualment, i a grans trets, la gestió de cessió de drets es fa de dues maneres. Quan en trobem documents d'autoria municipal sense la correcta cessió de drets i que han publicat autors externs, físics o jurídics, se'ls fa arribar un formulari d'autorització de publicació i de reutilització a BCNROC que ens permeti la difusió i preservació digital. En canvi, per als encàrrecs de documents que s'han fet a partir del març del 2017, s'han redactat unes clàusules de cessió de drets que amb el suport dels òrgans gerencials s'han pogut incrustar en els plec tipus administratius per tal de garantir, dins del funcionament habitual de l'administració, la difusió, la reutilització i les funcions necessàries per a l'accés permanent d'aquests encàrrecs.

En els casos en què els autors només autoritzen un ús restringit municipal, o bé, en el cas d'encàrrecs a tercers que no autoritzen la comunicació pública, els documents s'embarquen seguint el model d'accés obert i resten només disponibles per a la consulta del personal municipal amb les restriccions adequades per a cada cas.

Cal destacar la complexitat de treballar amb la gestió de drets de la comunitat d'imatges, especialment pel que fa a les fotografies provinents d'encàrrecs a tercers (fotògrafs externs), i aquelles en què apareixien persones de manera explícita, amb el dret d'imatge corresponent.

19. Espanya, *Ley 37/2007, de 16 de noviembre, sobre reutilización de la información del sector público*, disponible a: *Boletín Oficial del Estado*, n.º. 276 (17/11/2007).

20. Comissió Europea, *Directrices sobre las licencias normalizadas recomendadas, los conjuntos de datos y el cobro por la reutilización de los documentos* [en línia], Disponible a: *Diario Oficial de la Unión Europea*, C240/01 (24/7/2014), <[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:52014XC0724\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:52014XC0724(01))> [Consulta: 07/08/2017].

També els vídeos digitalitzats tenen diferents casuístiques de drets legals, ja que hi ha diversos agents implicats (productors, realitzadors, directors, guionistes) i, sovint, no hi ha un contracte de cessió dels drets d'exploració, ja que en aquells anys de producció, la dècada dels vuitanta, no es podia preveure la difusió a través d'internet. Actualment, s'estudia com fer-los públics amb la llicència oberta que l'autor determini.

Amb la finalitat de millorar la interoperabilitat amb altres sistemes, i seguint el que marca la norma tècnica d'interoperabilitat de reutilització de recursos d'informació,²¹ es va crear una metadada específica per categoritzar en grans sectors primaris tots els recursos d'informació i facilitar l'intercanvi d'informació (dc.subject.category).

D'altra banda, a les oficines municipals no es disposa, de moment i de forma majoritària, d'eines de generació de la documentació que permeti elaborar documents en format PDF/A i per això es va optar per no canviar aquest mètode de producció. Fer-ho implicava una despesa important en llicències i canvis de programari, així que es va dissenyar una funcionalitat dins del repositori que, de manera automàtica, genera per a cada document una versió en format obert llegible per màquina (.txt) que, a més d'ajudar a la reutilització també facilita la preservació digital.

La voluntat d'obertura del coneixement municipal ens ha fet plantejar com oferir els diferents paquets de recursos d'informació a l'àmplia comunitat de reutilitzadors, multidisciplinària i heterogènia. Actualment, amb la col·laboració de l'oficina de dades obertes de l'Ajuntament i la supervisió del consorci W3C a Espanya, estem estudiant posar a disposició automàtica, de manera periòdica i en bloc, de tot el conjunt de documents i metadades del repositori BCNROC, i també prioritzar quins grups d'informació s'obriran a l'exterior i amb quina freqüència.

21. Espanya, *Resolución de 19 de febrero de 2013, de la Secretaría de Estado de Administraciones Públicas, por la que se aprueba la Norma Técnica de Interoperabilidad de Reutilización de recursos de la información*, disponible a: Boletín Oficial del Estado, nº. 54 (04/03/2013), i en línia: <https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2013-2380> [Consulta: 07/08/2017].

22. Barcelona. Ajuntament, *Assignació i denominació de les funcions del Servei de Documentació i Accés al Coneixement* [en línia]. Disponible a: Gaseta Municipal de Barcelona, núm. 17 (10/06/2015), i també en línia: <<https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/handle/11703/84129>> [Consulta: 07/08/2017].

8. Conclusions

La primera línia de treball del SEDAC, d'acord amb el mandat municipal rebut,²² és impulsar l'obertura del coneixement municipal i treballar per a l'accés permanent, especialment en el món digital. Tot i que mai hem perdut de vista aquesta segona funció que està recollida en el nostre full de ruta, hem de reconèixer que, en aquest punt, encara estem en un primer estadi. No disposem encara d'una estratègia políticament consensuada de preservació del patrimoni digital municipal en la qual, entenem, que hi han d'intervenir molts actors. Els recursos humans dedicats al projecte del repositori BCNROC han estat limitats i això ha requerit prioritzar certes accions respecte d'altres. Hem intentat no prendre cap decisió que anés en contra de les bones pràctiques i limités de manera greu l'accés permanent per a les futures generacions.

Conscients que encara ens queden importants qüestions pendents de resoldre, valorem molt positivament fins a on hem arribat. Avui ja podem dir que l'Ajuntament de Barcelona disposa d'un repositori institucional d'accés obert en xarxa i d'una política d'accés obert per a les publicacions que fomenta l'accés lliure i gratuït a tots els continguts que es publiquen i que els dona més visibilitat.

Ha estat un repte professional per a l'equip del SEDAC, amb una gran voluntat de servei cap a la nostra institució i la ciutadania, però també un repte organitzatiu per a tota la Corporació que s'hi ha vist molt implicada. Recordem que ha calgut fer un canvi de processos i de maneres d'actuar que han impactat directament en l'eficiència del nucli administratiu i dels serveis del SEDAC.

Ens trobem en un moment d'eufòria corporativa que ens obliga a gestionar les expectatives de manera adequada, ja que els departaments municipals reconeixen les bondats del nou sistema d'informació i, de vegades, ens re-

L'Ajuntament de Barcelona disposa d'un repositori institucional d'accés obert en xarxa i d'una política d'accés obert per a les publicacions que fomenta l'accés lliure i gratuït a tots els continguts que es publiquen i que els dona més visibilitat.

clamen la possibilitat de fer-lo servir per a altres finalitats, per a les quals no ha estat concebut.

El setembre del 2017, quan tanquem aquest article, el BCNROC té: 16.760 documents textuais, 3.404 imatges fixes, 378 vídeos i 14 *datasets*, però sabem que encara ens queda molta feina per fer. En aquests moments ens ocupen, i preocupen, temes com ara la seguretat jurídica d'algun tipus de documents i la garantia de preservació dels fitxers digitals. Volem avançar en la configuració d'una política municipal, sostenible i comuna a tots els ens municipals que garanteixi la recollida i l'accés, a llarg termini, de les publicacions digitals o digitalitzades, aprofundir en les possibilitats de reutilització de la informació, aconseguir posar en marxa la geolocalització de les imatges, integrar les col·leccions digitalitzades en agregadors de continguts com Europeana i permetre l'alineació del repositori amb el futur sistema de gestió documental municipal que s'està preparant. Les implicacions d'un repositori digital dins d'una institució tan gran són moltes i s'han d'anar assumint i planificant amb els recursos disponibles en cada moment.

També hem de començar a dedicar els esforços a la promoció i la publicitat, tant del BCNROC com dels continguts que s'autopubliquen, per aconseguir que les persones sàpiguen que existeix i que poden llegir, usar i reutilitzar lliurement els documents publicats per l'Ajuntament a internet i a les xarxes socials. Creiem que aquest ha de ser l'objectiu final: que tothom pugui, ara i per sempre, compartir el saber municipal, sense barreres, per contribuir a la transparència, retre comptes, facilitar el control de l'administració per part de la ciutadania, i fomentar l'opinió en els assumptes locals i la igualtat d'oportunitats.

Bibliografia

AUSTRÀLIA. Office of the Australian Information Commissioner. *Information policy* [en línia]: *principles on open public sector information*. Canberra: Office of the Australian Information Commissioner, 2011. <https://www.oaic.gov.au/images/documents/information-policy/information-policy-agency-resources/principles_on_psi_short.pdf> [Consulta: 07/08/2017].

— *Principles on open public sector information report on review and development of principles*. Canberra: Office of the Australian Information Commissioner, 2011. <<https://www.oaic.gov.au/resources/information-policy/information-policy-resources/principles-on-open-public-sector-information-report-on-review-and-development-of-principles-may-2011.pdf>> [Consulta: 07/08/2017].

BANC Mundial. «Banco Mundial adopta política de libre acceso a investigación y trabajos intelectuales» [en línia]. *www.bancomundial.org* (Abril 10, 2012). <<http://www.bancomundial.org/es/news/feature/2012/04/10/bank-publications-and-research-now-easier-to-access-reuse>> [Consulta: 04/08/2017].

— *World Bank open access policy for formal publications* [en línia]: *administrative manual statement*. Washington, DC: World Bank, 2012. <<http://documents.worldbank.org/curated/en/992881468337274796/World-Bank-Open-Access-Policy-for-Formal-Publications>> [Consulta: 04/08/2017].

— *The World Bank policy on access to information* [en línia]. Washington DC: World Bank, 2013. <<http://documents.worldbank.org/curated/en/843001468166481505/The-World-Bank-policy-on-access-to-information>> [Consulta: 04/08/2017].

BARCELONA. Ajuntament. Assignació i denominació de les funcions del Servei de Documentació i Accés al Coneixement [en línia]. Disponible a: *Gasetta Municipal de Barcelona*, núm. 17 (10/06/2015), i també en línia: <<https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/handle/11703/84129>> [Consulta: 07/08/2017].

— «Política de la col·lecció [en línia]: Servei de Documentació i Accés al Coneixement». (Barcelona: Ajuntament de Barcelona, nov. 2016). <<http://hdl.handle.net/11703/98918>> [Consulta: 04/08/2017].

CATALUNYA. Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. Disponible a: *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 6780 (31/12/2014).

COLMENARES, Wilson E. «Las publicaciones oficiales de la Administración pública de Bogotá, Colombia» [en línia]. En: SÁNCHEZ VANDERKAST, Egbert John (coord.). *La información gubernamental y el acceso a la información pública*. México, DF: Universidad Nacional Autónoma de México, 2015. <http://www.conector.co/blog/wp-content/uploads/2015/05/Capitulo-Publicaciones_Oficiales_Bogota-IIBI-UNAM-2015.pdf> [Consulta: 04/08/2017].

COMISSIÓ Europea. *Directrices sobre las licencias normalizadas recomendadas, los conjuntos de datos y el cobro por la reutilización de los documentos [en línia]*. Disponible a: *Diario Oficial de la Unión Europea*, C240/01 (24/7/2014). <[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:52014XC0724\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:52014XC0724(01))> [Consulta: 07/08/2017].

DECLARACIÓN de La Haya sobre la extracción de conocimiento útil (*Knowledge discovery*) en la era digital [en línia]. (The Hague: LIBER, 2015). <http://thehaguedeclaration.com/wp-content/uploads/sites/2/2015/05/Hague_Declaration_Spanish_Declaracion-de-La-Haya.pdf> [Consulta: 07/08/2017].

DEU anys després de la Budapest Open Access Initiative [en línia]: *l'accés obert per defecte*. (Budapest: Budapest Open Access Initiative, 2013). <<http://hdl.handle.net/2445/33587>> [Consulta: 04/08/2017].

ESpanya. Ley 19/2013, de 9 de diciembre de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno. Disponible a: *Boletín Oficial del Estado*, nº. 295 (10/12/2013).

— Ley 37/2007, de 16 de noviembre, sobre reutilización de la información del sector público. Disponible a: *Boletín Oficial del Estado*, nº. 276 (17/11/2007).

— Resolución de 19 de febrero de 2013, de la Secretaría de Estado de Administraciones Públicas, por la que se aprueba la Norma Técnica de Interoperabilidad de Reutilización de recursos de la información. Disponible a: *Boletín Oficial del Estado*, nº. 54 (04/03/2013), i en línia: <https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2013-2380> [Consulta: 07/08/2017].

— Secretaría de Estado para la Función Pública; Secretaría de Estado de Telecomunicaciones y para la Sociedad de la Información. «Taxonomía del catálogo datos.gob.es [en línia]: documento de trabajo». (Madrid: Ministerio de Industria Turismo y Comercio; Ministerio de Política Territorial y Administración Pública, 2015). <<http://studylib.es/doc/424772/taxonom%C3%ADa-del-cat%C3%A1logo-datos.gob.es-en-colaboraci%C3%B3n-con>> [Consulta: 04/08/2017].

FEDERACIÓ Internacional d'Associacions i Institucions Bibliotecàries (IFLA). Section of Government Libraries. *Directrius per a biblioteques governamentals* [en línia]. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2012. <http://www.cobdc.org/publica/directrius/IFLA_publicues.pdf> [Consulta: 07/08/2017].

— IFLA Statement on Libraries and Development (August 2013) [en línia], <<https://www.ifla.org/publications/ifla-statement-on-libraries-and-development>> [Consulta: 04/08/2017].

FITZGERALD, Anne M.; FITZGERALD, Brian F.; HOOPER, Neale. «Enabling open access to public sector information with Creative Commons licences [en línia]: the Australian experience». En: *Access to public sector Information: law, technology & policy*. Sydney: Sydney University Press, 2010. <<https://eprints.qut.edu.au/29773/>> [Consulta: 04/08/2017].

— «Open access and public sector information [en línea]: policy developments in Australia and key jurisdictions». En: *Access to public sector information: law, technology & policy*. Sydney: Sydney University Press, 2010. <<https://eprints.qut.edu.au/31024/>> [Consulta: 04/08/2017].

GUIDELINES on open access to scientific publications and research data in Horizon 2020 [en línea]. (Brussels: European Commission, 2013). <http://www.gsrt.gr/EOX/files/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf> [Consulta: 04/08/2017].

MCLEOD, Eliza. «Open Knowledge Repository (OKR)» [en línea]. (Geneva: World Bank Publishing Officer, 2013). <[https://www.unog.ch/80256EDD006B8954/\(httpAssets\)/535EEE5F0BCED75DC1257BF80041651D/\\$file/Open+Access+at+the+World+Bank.pdf](https://www.unog.ch/80256EDD006B8954/(httpAssets)/535EEE5F0BCED75DC1257BF80041651D/$file/Open+Access+at+the+World+Bank.pdf)> [Consulta: 04/08/2017].

MENDO, Concepción; *et al.* «Del acceso a la reutilización, del dato al documento [en línea]: una visión conceptual de la información pública». En: *Revista española de documentación científica*, vol. 36, n° 3 (2013). <<http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc/article/viewFile/805/995>> [Consulta: 07/08/2017].

RAMOS SIMÓN, L. Fernando, *et al.* «De la reutilización de información del sector público a los portales de datos abiertos en Europa» [en línea]. En: *BiD: textos universitarios de biblioteconomía i documentació*, núm. 29 (diciembre 2012). <<http://bid.ub.edu/29/ramos2.htm>> [Consulta: 07/08/2017].

SÁNCHEZ VANDERKAST, Egbert John (coord.). *El acceso a la información gubernamental: experiencias y expectativas*. México, DF: Universidad Nacional Autónoma de México, 2014.

— *La información gubernamental y el acceso a la información pública*. México, DF: Universidad Nacional Autónoma de México, 2015.

SUBER, Peter. *Acceso abierto*. Toluca: Universidad Autónoma del Estado de México, 2015.

— *Knowledge unbound: selected writings on open access, 2001-2011*. Cambridge: MIT Press, 2016.

— «Panorama sobre el acceso abierto (AA) [en línea]: con especial atención al acceso abierto a artículos revisados por pares y sus pre-prints». (Richmond: Earlham College, 2012). <<http://legacy.earlham.edu/~peters/fos/overview-spanish.pdf>> [Consulta: 04/08/2017].

SWAN, Alma. *Directrices para políticas de desarrollo y promoción del Acceso Abierto*. [Paris]: Unesco, cop. 2013. <<http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002225/222536S.pdf>> [Consulta: 04/08/2017].

UNESCO. *Open Access policy concerning UNESCO publications* [en línea]. (Paris: Unesco, 2013). <<http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002208/220872E.pdf>> [Consulta: 04/08/2017]. ■